

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

***POKAT 2021
-maakuntaohjelman
kahden vuoden toteuma***

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pielisjoenlinna
Siltakatu 2
80100 JOENSUU

Teksti: Pia Pitkänen

Kansi: Taitto
Laura Jussila

Kuvat
Jarno Artika

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
1. Johdanto	3
2. Katsaus pokat2021 maakuntaohjelman ensimmäisen toimintavuoden toteumaan	4
3. Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen valinnat	7
4. Elinvoimaa alueiden verkostoitumisesta – hyvä saavutettavuus ja toimintaympäristö	9
5. Uudistumisella kasvua – monipuolinen, kestävä ja työllistävä elinkeinorakenne	10
6. Hyvinvointia kumppanuuksilla – sujuva arki	11
7. Läpileikkaavat teemat.....	12
8. Muu maakuntaohjelman rahoitus.....	13

1. Johdanto

POKAT 2021 maakuntaohjelman kehittämishankkeiden toteuma raportoidaan kahdesti vuodessa, vuoden alussa erillisenä toteumaraporttina ja syksyllä osana maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmaa. Tämä raportti käsittelee POKAT2021 - Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman kahta ensimmäistä toteutusvuotta. Kahden vuoden toteumaa on myös verrattu POKAT2017 maakuntaohjelman toteumaan vastaavalla ajanjaksolla.

Maakuntaohjelman toteutus on hyvässä vauhdissa. Maakuntaohjelman puolivälin ylittyessä korostuvat eniten rajapintoja omaavat painopisteet. Tällaisia ovat mm. koulutus- ja osaaminen, kansainvälisyys ja hyvinvointi.

POKAT 2021 maakuntaohjelman kehittämishankeseuranta tehdään 10 rahoitusohjelmalla:

EU-rahoitus:

- Euroopan aluekehitysrahasto
- Euroopan sosiaalirahasto
- Euroopan maaseuturahasto
- Karelia CBC
- Pohjoinen Periferia ja Arktinen
- Interreg Itämeren alueen ohjelma
- Interreg Europe
- Horizon 2020

Kansallinen rahoitus:

- Alueelliset innovaatiot ja kokeilut

Maakunnan rahoitus:

- Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahasto

Raportin kehittämishankkeiden rahoitusmäärä on laskettu ns. jaotellulla rahoituksella, eli hankkeen rahoitus on jaettu kaikille niille painopisteille, jota se toteuttaa. Erytystarkastelussa ovat maakuntaohjelman yleisen hanketoteuman lisäksi älykkään erikoistumisen valinnat. Luvussa 8 on esitetty tiivistetysti muu maakuntaohjelman hankerahoitus Pohjois-Karjalan ELYn tuottaman aineiston pohjalta.

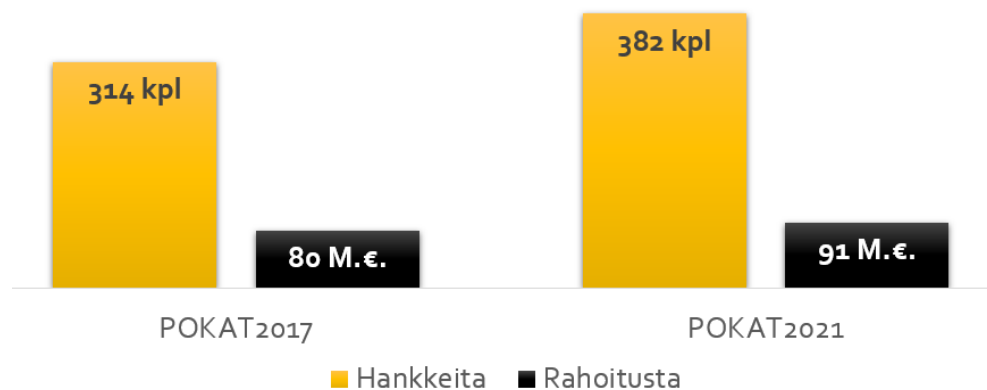
Maakuntaohjelman tilastollisten seurantaindikaattoreiden ja tavoitteiden toteumaa seurataan vuosittain laadittavassa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa. Elinkeinoelämän indikaattorit esitetään puolivuositain julkaistavassa Trendit -lehdessä sekä maakuntaliiton nettisivuilla tilastot -valikossa.

2. Katsaus pokat2021 maakuntaohjelman ensimmäisen toimintavuoden toteumaan

Maakuntaohjelman kahden vuoden toteutuksen tunnusluvut olivat:

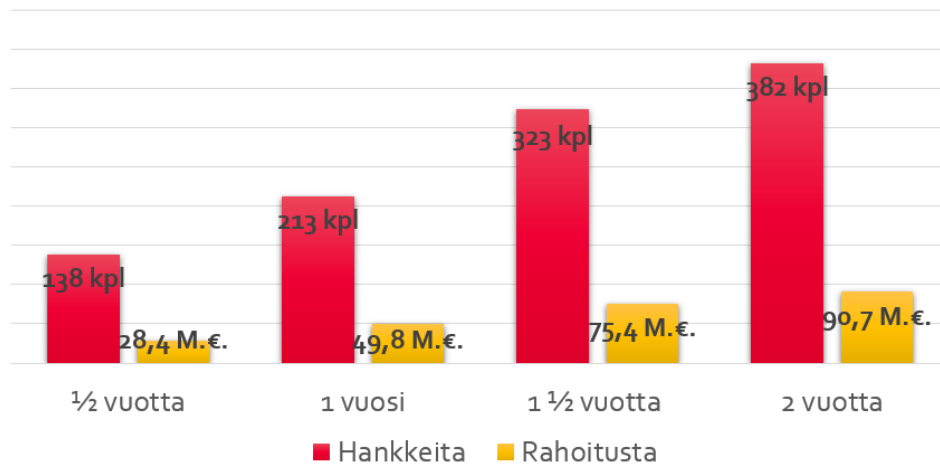

Verrattaessa näitä POKAT 2017 ohjelman vastaaviin tilanne näyttää seuraavalta:

Todellisuudessa POKAT2021 kehittämishankemäärä on pienempi kuin POKAT2017 kaudella vastaavana ajankohtana, sillä Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahasto on rahoittanut vuosina 2018 ja 2019 lukuisia pieniä maakuntapäivää tukevia hankkeita, joita ei ollut POKAT2017 kaudella. Rahoitustaso on suurempi, mutta toki yleinen kustannuskehitys on nykyisin erilainen. POKAT2017 maakuntaohjelman rahoituskertymä kärsi myös jonkin verran nykyisen EU-ohjelmakauden (2014-2020) hitaasta käynnistymisestä. Sama ilmiö on todennäköisesti aikanaan nähtävissä POKAT2025 maakuntaohjelman toteumassa.

Analyyssikuva POKAT2021 ohjelman toteumasta sen neljänä toteutuneena seurantajaksona näyttää tältä:

Viimeisellä jaksolla (2 v) sekä hankkeiden määrän, että rahoituksen määrän, kasvu on hidastunut aiemmasta.

POKAT2021 kehittämishankkeet jakaantuvat painopisteille seuraavasti:

Eniten hankkeita:

1. Älykkään erikoistumisen valinnat
2. Kulttuuri
3. Kansainvälisyys
4. Koulutus ja osaaminen sekä matkailu (jaettu 4. sija)
5. Venäjän läheisyyden hyödyntäminen

Eniten rahoitusta:

1. Älykkään erikoistumisen valinnat
2. Koulutus ja osaaminen
3. Kansainvälisyys
4. Hyvinvointi ja osallisuus
5. Saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja yhteydet

Kuten aiemmin todettiin, maakuntaohjelman puolivälissä rajapintoja sisältävät teemat alkavat nousta listan kärkipäähän. Älykkään erikoistumisen valinnat (Metsäbiotalous, Teknologiat ja materiaalit) eivät erikseen laskettuna olisi listan kärjessä ja ainoastaan Metsäbiotalous olisi mukana top 5 listalla.

Mitkä rahoitusohjelmat sitten mahdollistavat maakuntaohjelman toteuman? Selkeästi määrällisesti eniten (ei rahoituksellisesti) hankkeita on Tulevaisuusrahastossa, selittäväenä tekijänä ovat pienet maakuntapäivä -hankkeet ja av-tuotantohankkeet. Suurin osa maakuntaohjelman rahoituksesta tulee kuitenkin EU:lta. Tällä hetkellä (2 v tilanne) eniten

hankerahoitusta on tullut Euroopan sosiaalirahastosta, mutta tilanne on varsin tasan Euroopan aluekehitysrahaston kanssa. Maakuntaohjelman toteumasta 55% on EU-hankkeita, mutta rahoituksesta peräti 92 % tulee EU:lta. EU-rahoituksen osuus on suurempi, kuin POKAT2017 kaudella, jolloin se oli 89%. Rahoitusohjelmien jakauma näyttää seuraavalta:

Eniten hankkeita:

1. Tulevaisuusrahasto
2. Euroopan sosiaalirahasto
3. Euroopan aluekehitysrahasto
4. Maaseuturahasto
5. Jaettu 5 sija: Horizon2020 ja Karelia CBC

Eniten rahoitusta:

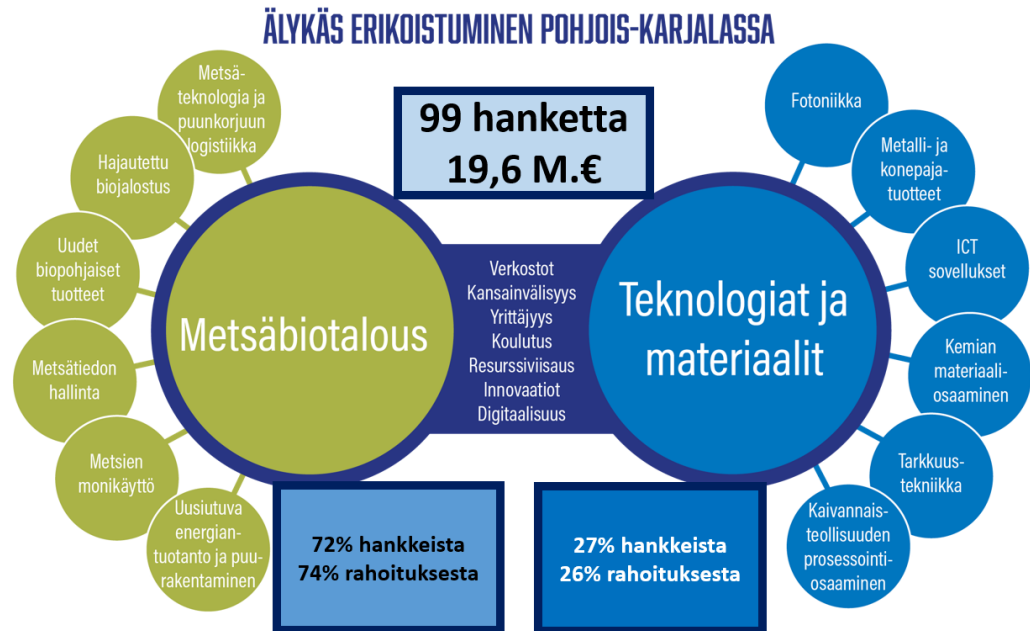
1. Euroopan sosiaalirahasto
2. Euroopan aluekehitysrahasto
3. Horizon 2020
4. Maaseuturahasto
5. Tulevaisuusrahasto

Keskiarvoja laskien yksittäistä maakuntaohjelman painopistettä toteuttaa keskimäärin 24 hanketta ja painopisteen jaoteltu rahoitus on 5,7 milj. €. Keskimääräinen hankebudjetti asettuu 237 618 €. Käytännössä kuitenkin 9 painopisteellä (yhteensä 16) on enemmän kuin 24 hanketta, mutta vain 5 painopistettä ylittää 5,7 milj. € keskimääräisen rahoituksen rajan. Hankebudjettien vaihteluväli on 1 500–7 964 642 €.

Mitkä painopisteet sitten kasvattivat vuodessa eniten hankemääränsä ja rahoitustaan? Kahden kärki erottuu muista, eniten uusia hankkeita tuli metsäbiotalouteen (36–rahoituksen lisäys 7,9 milj. €), mutta eniten uutta rahoitusta koulutukseen ja osaamiseen (11,5 milj. € - hankemäärän lisäys 20). Kansainvälisyys ja hyvinvointi ovat vastaava parivaljakko, kansainvälisyyteen tuli 28 uutta hanketta, mutta uutta rahoitusta vain 2,3 milj. €, kun taas hyvinvointiin tuli vain 11 uutta hanketta, mutta peräti 7,2 milj. € uutta rahoitusta.

3. Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen valinnat

Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen valinnoissa on vahva elinkeinollinen näkökulma, ja ne edustavat maakunnan huippuosaamista kansainvälisellä tasolla. Kahden vuoden toteuma näyttää tältä:

POKAT2021 kehittämishankkeista ja rahoituksesta suurin osa kohdistuu älykkään erikoistumisen valintoihin ja näistä erityisesti metsäbiotalouteen. Älykkään erikoistumisen valintojen hankkeissa hyödynnetään myös laaja-alaisimmin eri rahoitusmahdollisuuksia, erityisesti kv-hankerahoituksia. Suurin osa älykästä erikoistumista toteuttavista hankkeista on EU-hankkeita. Eniten älykästä erikoistumista rahoittavat Euroopan aluekehitysrahasto, Horizon 2020 ohjelma ja Euroopan sosiaalirahasto.

Kahden vuoden toteuma: Metsäbiotaloushankkeita 72 ja niiden rahoitus on 14,5 milj. €.

Metsäbiotalous kasvatti hankemääränsä vuodessa 36 ja rahoitus lisääntyi 7,9 milj. €.

Teknologiat- ja materiaalit hankkeita on selkeästi vähemmän kuin metsäbiotalouden hankkeita. Sekä hankemäärän että hankerahoituksen kasvu on ollut myös hitaampaa. Teknologiat ja materiaalit painopisteellä on hyödynnetty vähemmän eri rahoitusohjelmia käytössä kuin Metsäbiotaloudessa.

Kahden vuoden toteuma: Teknologiat ja materiaalit hankkeita on 28 ja niiden rahoitusmäärä on 5,1 milj. €.

Teknologiat ja materiaalit hankemäärä kasvoi vuodessa 8 ja rahoitusmäärä 1,7 milj. €.

Älykkään erikoistumisen hankkeiden TOP 5 toteuttajaorganisaatiot ovat 2 vuoden toteuman jälkeen seuraavat:

- LUKE Joensuu

- Itä-Suomen yliopisto
- Business Joensuu
- Euroopan metsäinstituutti
- Karelia-ammattikorkeakoulu

Ensimmäisen vuoden toteumassa Itä-Suomen yliopistolla oli eniten hankkeita ja LUKE Joensuulla toiseksi eniten. Nytkin hankemäärien on vain yhden hankkeen verran, samoin kuin myös Business Joensuun ja Euroopan metsäinstituutin välillä.

4. Elinvoimaa alueiden verkostoitumisesta – hyvä saavutettavuus ja toimintaympäristö

Painopisteen teemoilla on paljon rajapintoja, mikä näkyy toteumaluvuissa.

Saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja yhteydet

Kahden vuoden toteuma: Hankkeita on 17 ja rahoitusta 6 milj. €.

Hankemäärän kasvu vuodessa 6, rahoituksen 3,2 milj. €.

Kansalliset ja kansainväliset verkostot

Kahden vuoden toteuma: Hankkeita on 65 ja rahoitusta 13 milj. €.

Hankemäärän kasvu vuodessa 28, rahoituksen 2,3 milj. €.

Venäjän läheisyyden hyödyntäminen

Kahden vuoden toteuma: 36 hanketta, 3,2 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 3, rahoituksen 0,3 milj. €.

5. Uudistumisella kasvua – monipuolinen, kestävä ja työllistävä elinkeinorakenne

Metsäbiotalouden ja teknologiat ja materiaalit painopisteiden tulokset on raportoitu älykkään erikoistumisen valintojen yhteydessä luvussa 3.

Kivenjalostus ja kaivannaistoiminta

Kahden vuoden toteuma: 6 hanketta, 1,7 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 2, rahoituksen 1,3 milj. €.

Matkailu

Kahden vuoden toteuma: 41 hanketta, 4,2 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 16, rahoituksen 2 milj. €.

Ruoka

Kahden vuoden toteuma: 27 hanketta, 4,4 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 10, rahoituksen 2,6 milj. €.

6. Hyvinvointia kumppanuuksilla – sujuva arki

Myös tässä painopisteessä on paljon rajapintoja sisältäviä teemoja.

Koulutus ja osaaminen

Kahden vuoden toteuma: 41 hanketta, 15,5 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 20, rahoituksen 11,5 milj. €.

Hyvinvointi ja osallisuus

Kahden vuoden toteuma: 30 hanketta, 12,6 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 11, rahoituksen 7,2 milj. €.

Kulttuuri, identiteetti

Kahden vuoden toteuma: 93 hanketta, 1,6 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu 1½ v - 2 v välillä 4, rahoituksen 0,5 milj. €.

Luovat alat

Kahden vuoden toteuma: 14 hanketta, 0,9 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu 1½ v - 2 v välillä 2, rahoituksen 0 milj. €. Alle 100 000 € muutokset eivät näy.

7. Lämpileikkaavat teemat

Maakuntaohjelmassa on määritelty neljä lämpileikkaavaa teemaa, joiden tavoitteet ovat jollain tasolla läsnä kaikessa kehittämistyössä.

Asuin- ja elinympäristö

Kahden vuoden toteuma: 22 hanketta, 2,5 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 11, rahoituksen 1 milj. €.

Kaupunki- ja maaseutukehittämisen erityispiirteet

Kahden vuoden toteuma: 9 hanketta, 1,9 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 3, rahoituksen 0,3 milj. €.

Resurssiviisaus

Kahden vuoden toteuma: 11 hanketta, 2,4 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 5, rahoituksen 1,7 milj. €.

Turvallisuus

Kahden vuoden toteuma: 2 hanketta, 0,8 milj. € rahoitus.

Hankemäärän kasvu vuodessa 1, rahoituksen 0,7 milj. €.

8. Muu maakuntaohjelman rahoitus

Pohjoiskarjalaisille yrityksille vuonna 2019 myönnetystä 23,4 miljoonan euron rahoituksesta noin 14,7 miljoonaa euroa rahoitettiin rakennerahasto-ohjelmasta, 3,0 miljoonaa euroa kansallisista varoista pääomasijoitustoiminnan käynnistämiseen ja kehittämispalveluihin sekä noin 5,4 miljoonaa euroa maaseutuohjelmasta. Rahoituksella myötävaikutettiin siihen, että pohjoiskarjalaisissa yrityksissä käynnistyy arviolta vajaan 64 miljoonan euron kehittämisinvestoinnit, syntyy noin 680 uutta työpaikkaa ja yli 163 miljoonaa euroa uutta liikevaihtoa. Lisäksi rahoituksen arvioidaan lisäävän vientiä noin 77 miljoonalla eurolla.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus myönsi viime vuonna maaseuturahaston yritysrahoitusta 109 kohteeseen yhteensä 5,4 miljoonaa euroa. Yritystuen suosio on edelleenkin koko maan mittakaavassa aivan kärkitasoa. Vuonna 2019 yritysrahoitus on myötävaikuttanut 32 uuden yrityksen ja 216 uuden työpaikan syntymiseen Pohjois-Karjalaan. Eniten ELY-keskuksen myöntämää yritysrahoitusta kohdentui Nurmekseen, Kontiolahdelle ja Joensuuhun.

Vuoden 2019 aikana Leader-tukea myönnettiin 69 eri kohteeseen: 45 kehittämishankkeeseen, 4 teemahankkeeseen ja 20 yritysrahoitukseen yhteensä 1,75 miljoonaa euroa. Vuosien 2014–2019 välillä Leader-tukea myönnettiin yhteensä 10,1 miljoonaa euroa 390 eri kohteeseen.

Osion teksti: Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen tiedotteet

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto